

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library
S.D.P.B.
Coll. No. 141.

Title YAJNOPAVITA VIDHI.

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No. : 141 Subject : Dharma'sastra

Title : Upanayana Puritac Upanayana Vidhi

Author : — Scribe : —

Date of the work : — Date of the Ms. : —

Place of the work : — Place of the Ms. : —

Size : 9.2" by 5.2" Extent : Fol. 4.

Language : Sanskrit. Script : Devanagari

Remarks : Complete

॥ श्री ॥ माणवकस्य अक्षतजो जनस्य कृशंजिका कर्मणि प्रारब्धं वैदेहोरं ॥ नतः
मृत्तिकाया शौचं ॥ स्नानं ॥ आचमनं ॥ नूतनप्रक्षालितवस्त्रपरिधानं ॥ त्र
ष्टाजी नोत्तरीयं करयोः कृशपवित्रधारणं ॥ आचमनं ॥ आज्यतागे दे
मी नंतरसमीपे उपविश्यं ॥ महा व्याहृति ॥ ४ ॥ होमः ॥ नृ स्वाहा ॥ नृ
वः स्वाहा ॥ स्वः ॥ ५ ॥ नृ नृ ॥ उ नो उ छा य ॥ कृत्वा जघने नाग्रिंति
ष्ठतः प्राप्सुरव आचार्यः प्रत्यक्षुरव इतरस्तिष्ठंतिष्ठंतमुपनयेत्
प्रथमं मेखलां बधनं ॥ उं इयं दुर्गता त्वरि व्याधमाना वर्णं पवि
त्रं पुनतीर्न आगात् ॥ प्राणापानाभ्यां बलविशंती सरवा देवी सुत
गामे खलेयं ॥ त्रिवारं परिवेष्टनं ॥ प्रवर १५३५५५ यज्ञोपावीतं १
यज्ञोपावीतमसि यज्ञस्य त्वोपावीतो नोपनयामि ॥ अंजली पूरयि

त्वात्रथेनमडा॥ कोनामसि॥ ॐ अमुकसगोत्रः अमुकम अमुकशर्मा
अइं न्यो॥ २ समा नार्थयो नवान्शूदि ॐ समा नार्थयो इं नो ३ अश्र
चारी नवान्शू ३ दि॥ १ ॐ अश्र चार्थइं नोः अंजलि ३ निनयेत् ॐ
जुर्जुवः स्वः ॥ ३ ततः दक्षिणोत्तरा न्यापाणि न्यापाणी संगृह्य न
पति ॥ गुरु ॥ ॐ देवस्य त्वासवित्रः प्रशवे श्विनोर्वाङ्मि न्यापूष्णो इस्ता
न्यामुपनयामि ॥ अमुकसगोत्र अमुकशमन् नगस्ते इस्तमग्र नी
सविता इस्तमग्र नीतूषाते इस्तमग्र नीदर्यमा इस्तमग्र नीमि
त्रस्त्वमसि धर्माणि गिरा चार्थस्ति वा अमुकसगोत्र अमुकदासश
र्मन् इं नो नावग्र एतं ते अश्र चारिणं परिदहामी देतं ते अश्र चा
रिणं परिदहाम्यादित्यौ नं ते अश्र चारिणं परिदहामि विश्वे देवा ए

तं वो अश्न चारिणं परिदमि दो दीर्घायुत्वाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय रायस्यो
षाय सर्वेषां वेदानामाधिपत्याय सुश्लोक्याय स्वस्तये ॥ ॐ ऐं ह्रीं मातृ तमा
वत्त आदित्य स्यात्तमा न्वावत्तौ ॥ माणवं प्राप्नुस्व तत्त्वा ॥ कक्षा मध्ये
प्रादेशं प्रवेश्या दक्षिणे न प्रादेशे न दक्षिणे मंसमन्व व हृत्या हृदय
स्पर्शनिं ॥ ॐ अरिष्य तस्ते हृदयस्य प्रियो नृयासं ॥ ततः पश्चिमात्ति
मुस्व तत्त्वा ॥ तूष्ठी प्रसव्यं पया हृत्या ॥ अथास्य हृदये स्वपाणि मूर्ध्ना
गुलिं निधाय जपति ॥ गुरुः ॥ ॐ मम हृते हृदयं ते दधामि मम चि
त्तमनुचितं ते अस्तु ॥ मम वाचमेकमना जुषस्व ष्टु इत्यतिष्ठानि
पुनकु मद्यं आन्विहिकस्य सावित्रस्य अश्नु चार्यस्य ॥ गोत्रा अ

मुकशर्मन्॥ पुनः ऐं दीमावृत० त्तै॥ पूर्वान्तिपुरं लत्वा तेनैव मंत्रेण तथैव
पर्यावृत्य। दक्षिणे प्रादेशे न दक्षिणं समन्वारं नृपतिगुरुः। अथ च
र्यसि स मिधमाधेयपोशानकर्म कुरु मादिवास्तुषु पृथावाचं यथासं
मिदाधानात्। ततः रवं उं रवं उं अथ चार्यसि॥ उं असा निसा मिधमा
धदि। उं आदधानि। अयोशान। उं अशानि। कर्म कुरु। उं करचाणि।
मादिवास्तुषु पृथा। उं न स्वपानि। अथ वा। उं न स्वपिमि। वाचं यथासं
मिदाधानात्। मौनं। उपविश्य समित्॥ एषातो अग्रे समित्तया वर्ध
षामही ववयमाचप्पासिषीमही स्वाहा। सावित्री प्रदानं। संवत्सरे सा
वित्री मन्वाहा। अग्रे रुत्तरत उपविशः॥ प्राप्नुस्व आचार्यः प्रत्यं स्मुरव

शतराः नाविकेरेण नमस्कारः। आचार्य आइ। अधादि नोः। उ सावि
त्री नोः३ अनुष्टुप्। अथास्मै सावित्री मन्त्राः। पछा। अर्धचंद्रः। अ
नवानं॥ उ स्वस्ति॥ नमस्कारः। छ॥ इति सावित्री प्रदानं। अग्नेः पश्चि
मतः। प्राप्सु रवौ उ नौ उपविशतः। मङ्गलमंत्रेण। आचमनं॥ आपो
नामस्थ शिवानामस्थोक्तानामस्थानुरा नामस्थानयानामस्थामृ ३
तामामस्थानासां बोशायस्तुमतौ माधव आचमन॥३। उ नौ उच्छा ४
प्राप्सु रव आचार्या प्रत्यक्षु इतरः। दंडप्रदानं। स्वस्ति नो मिमीता
मिनिपंचवेन दंडमर्पयति। उ नानुपविशतः। चरोदहिणा। पुण्या
दं। शान्ति नवत्रु॥ माणवकः कुशोदको नृगुडीत्वा। अस्य उपन
यन कर्मणः। प्रतिष्ठा सिद्धैर्गंगां दहिणां आचार्या यत्र त्यमंडसंप्र

उनैस्यंनोः॥२

ददे॥ प्रहृष्टिणां मग्निं पर्याणीयस्वस्थाने उपविश्य॥ निच्छा॥ नवति निच्छं
देहि॥ स्वस्ति॥ आचार्याय नैच्छं नोः॥ उ नो उ च्छाय प्राप्नुव आचा
र्यः प्रत्यक्षु रव इतरः॥ रियमश्चावणं॥ अइरइः॥ समिदाधनं निच्छा
चरणमधः शयांगु रुरुश्रुषेति नित्यानिवृत्तानि॥ अइरइः समिधौ
दानं कुर्याः॥ वाढं॥ अइर॥ इति रैच्छाचरणं कुर्याः वाढं॥ अइरइ निशि
अधः शयां कुर्याः॥ वाढं॥ अइरइ गु रुरुश्रुषां कुर्याः वाढं॥ उपविश्य॥
उपरिष्ठात्॥ उं नूः स्वाहा॥ उं नूवः स्वाहा॥ उं स्वः स्वाहा॥ उं नू नूव स्व
स्वाहा॥ उं अग्नये स्विष्टकृते स्वाहा॥ सप्तकं॥ उं नूः स्वाहा॥ इत्यादि॥
नुचयं मध्यं सुवे॥ मूलमाज्यस्थान्यां ताननुप्रकृत्या अग्ने वासोसा

तत्तिस्त्रः समिधो जुहुयात्। यथोक्तं पयुः ह्येणं। शहमापइति च चेन मार्जनी
 पवित्रे च यौ प्रहिष्य। वडिर्हमिः। प्रणीता मि विमोकः। व्रह्मोत्सर्जनीं च
 स्य उपनयन कर्मणः प्रतिष्ठा सिध्यर्थं ब्रह्मणो पूरणपात्रं स हि रण्यं स
 फलं ब्रह्म नूत्रं त्वमहं संप्रददे। कर्मापि वगैश्चाह्मण नोजनो उपनय
 न कर्मणः प्रतिष्ठा सिध्यर्थं यथा संपन्नेन। च वृष्टिपयंति न नोजनेन वा
 ह्मणमेकं अहं तर्पयिष्ये। नगवत्यः कर्माणि देवताः प्रीयतां। अस्य उप
 नयनं हि रण्यं दहिणा निष्कुर्ये यथा दास्यमानं द्रव्यं नाना गोत्रेभ्यो वा
 ह्मणेभ्यो अहं संप्रदास्ये। यथोक्तां ह्यस्य सौ दहिणां। अहं संप्रददे।
 दहिणाः पांनु इत्यादि। अस्य ज्ञात कर्मादी नि उपनयन कर्मणो यन्तु
 अस्तु० मांगल्यं आशीर्वादाः। शंनः पंचोन्मना शान्तिः। त्रयो वै० उपनयनं संप्र
 दत्तं॥